

it is based on a principle of relevance. “An implicature is a contextual assumption or implication which a speaker, intending her utterance to be manifestly relevant, manifestly intended to make manifest to the hearer” [2, 194]. So they claim that any utterance carries the implicit assumption of its own optimal relevance. Sperber and Wilson distinguish two kinds of implicatures: implicated premises and implicated conclusions. Implicated premises are supplied by the hearer, who must retrieve them from memory thanks to their knowledge of the world. Implicated conclusions are deduced from the explicatures of the utterance and the context.

Implicatures were elaborated on a linguistic basis and, consequently, were applied to analyse verbal communication. With the development of multimodal studies a focus has shifted from language as the most important of all modes to other modes, in particular a visual mode. We believe that the same inferential processes apply to linguistic as well as other types of sign, so our objective is to analyse implicatures in multimodal narratives, specifically in verbal and visual modes. The object of our study will be comics. Comics are a very dynamic and fast-growing genre with its specific features and intersemiotic texture. In comics meaning is communicated through visual, verbal and sometimes aural semiotic modes. We will analyse war comics published by the Inker magazine. These are social comics, combining journalism, art and graphic non-fiction for maintaining documentary accuracy in depicting characters and locations of events. These comics focus on ordinary civilians and their everyday heroism. Special attention will be paid to multimodal tropes, whose figurative meaning is usually based on implicatures, as well as other examples of implied meaning.

REFERENCES

1. Grice P. (1975). Logic and Conversation, in P. Cole & J. Morgan (ed.), Syntax and Semantics, 3, 41–58.
2. Sperber D., Wilson D. (1996). Relevance: Communication and Cognition. Oxford, Cambridge: Blackwell.

Жидкова О.Ю., студ., ННІФ КНУ імені Тараса Шевченка
Левчин І.Д., к.філол.н., науковий керівник

ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ СЮЖЕТІВ УКРАЇНСЬКИХ ТА ПЕРСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗОК

З давніх часів українці підтримували зв'язки з народами Близького Сходу, переймаючи їхні знання та культурні надбання, а натомість поширюючи власний фольклор і традиції. Іран – країна з багатою казковою спадщиною, яка поширилася не лише на її території, а й далеко за її межами [5]. Проте, як зазначає О. Ребрик, іранські казки досі залишаються недостатньо дослідженими й не отримали належного наукового опрацювання [6].

Актуальність цього дослідження зумовлена необхідністю вивчення іранських казок як важливої складової усної народної творчості. Його мета – здійснити порівняльний аналіз сюжетів українських та перських народних казок для виявлення їхніх спільних рис, відмінностей і культурних особливостей. Серед науковців, які присвятили свої праці дослідженню іранських казок та їхньому порівнянню з українськими, варто відзначити Р. Гамаду [1], Л. Дунаєвську [3], О. Ребрик [6].

Перські народні казки вирізняються великою різноманітністю сюжетних ліній і тематик. Проте, як і в українських казках, їх об'єднує центральна ідея – протистояння добра і зла. Найпоширенішими в Ірані є чарівні казки, які є улюбленим жанром для іранців. У них розповідається про фантастичних створінь, зокрема дивів (демонів) і пері

(фей), про традиції давніх персів та їхній світогляд. Деякі з цих казок за своїм обсягом не поступаються роману [4].

Головним героєм перських чарівних казок зазвичай є молодший брат, а склад дійових осіб майже незмінний і типовий для цього жанру. Серед персонажів часто зустрічаються дервіші-мандрівники, які володіють чудодійною силою й допомагають герою у безвихідних ситуаціях; купці, що займаються караванною та морською торгівлею; злі ворожки й чарівниці, які сіють хаос, але зрештою зазнають поразки; прекрасні царівни. В українських казках життя головного героя також сповнене пригод, пошуків щастя та кохання. Подібно до перських казок, їх фінал здебільшого щасливий.

Варто зазначити, що в перських казках «магічними» є числа 3, 7 і 40. Наприклад, у казці «Семеро братів»: «Недовго й чекала, коли дивиться – у хату входять семеро юнаків» [1, 143]. В українських казках також зустрічаються «магічні» числа, зокрема 3, 7 і 9. Наприклад: «Мої слуги приведуть дев'ять коней, схожих, як близнята. Але один від одного старіший на рік. Мусиш угадати, котрий скільки років має, й позначити цифрою – прив'язати на коня табличку» (казка «Мудрий Іванко») [2]. Спільним мотивом для казок обох народів є мотив чарівної «пташки щастя». Наприклад, в іранській казці «Птах щастя»: «Отой птах – птах щастя. Коли хто з'їсть його голову, стане падишахом» [1, 150]. В українській казці «Казка про чарівну пташку»: «Пішов я по дрова та й пурхнула мені на плече золотокрила пташка. Тепер, де вона не сяде, там є золоті дукати» [2]. У перських казках чітко простежується мотив воскресіння героя в образі квітки, дерева, птаха чи тварини. Наприклад, у казці «Син дроворуба і чарівник» головний герой перетворюється на лисицю, щоб врятуватися від злого чарівника [1, 128]. Цей мотив характерний і для українських казок. Наприклад, у казці «Калинова сопілка»: «Глянуть – над шляхом могила, а на могилі така гарна калина виросла! Вони вирізали з тієї калини сопілку, да й став один чумак грає» [7].

ЛІТЕРАТУРА

1. Гамада Р. Іранські народні казки. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2011. 232 с.
2. Дерево казок – казки для дорослих та дітей. 2015. URL: <https://derevo-kazok.org/ukrayinska-kazka-pro-charivnu-ptashku.html>
3. Дунаєвська Л. Українська народна казка. К.: Вища школа, 1987. 127 с.
4. Жидкова О., Мазепова О. Типологія образів головних героїв у іранських чарівних казках. *Філологія XXI століття: нові дослідження і перспективи*: зб. тез VIII Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених, м. Київ, 11–12 квітня 2024. Київ, 2024. Ч. I. С. 78–79. URL: <https://drive.google.com/file/d/1PctAPzTqMxYQm-Y0y864xdEYKnW0S8UJ/view>
5. Перські оповідки : у 2 т. / перекл., упоряд. Р. Гамада. Львів: Піраміда, 2007. Т. 1. 424 с.
6. Ребрик О. Перські народні казки у контексті українських фольклористичних досліджень. *Народознавчі зошити*. Київ, 2013. № 5. С. 819–826. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/94992>
7. Українська казка / упоряд. Т. Капушак. URL: <https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky/kalynova-sopilka>

Захарія А.С., магістрантка, ННІФ КНУ імені Тараса Шевченка

Перловська Д.О., магістрантка, ННІФ КНУ імені Тараса Шевченка

Любашенко О.В., д.пед.н., проф., науковий керівник

ОЦІНЮВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ У ПИСЕМНОМУ МОВЛЕННІ ЗА ВИМОГАМИ PISA-МОНІТОРИНГУ

Метою дослідження є розробка та апробація шкали оцінювання креативності у процесі створення письмового продукту на основі аналізу праць іноземних науковців (Дж. Гілфорда [4] і Ф. Вільямса [6]) з урахуванням шкал оцінювання письма